

نکته

دیپلماسی مهارت در فنی و حرفه‌ای

تعاملات بین‌المللی به‌طور قابل‌توجهی به افزایش استانداردهای مهارتی از طریق تسهیل انتقال دانش، فراهم کردن دسترسی به آموزش و آموزش پیشرفته، تقویت تحقیقات مشترک از طریق عملیات چندملیتی و هماهنگ کردن استانداردها و سیاست‌ها کمک می‌کند. این تعاملات با ایجاد یک محیط پویا مهارت‌ها را به‌طور مداوم به سمت رویایی با چالش‌ها و فرصت‌های جهانی سوق می‌دهد. کسب مهارت و ارتقای آن از مأموریت‌های پیش‌بینی شده در سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور است. دیپلماسی مهارت به معنای برقراری و تقویت روابط دو یا چندجانبه، به‌منظور تأمین منافع ملی در زمینه‌هایی همچون تقویت توانمندی‌های نیروی انسانی، تقویت توانمندی‌های فناوری و به‌طور کلی بهره‌برداری از تجارب موفق مهارتی سایر کشورها، مورد توجه قرار گرفته است. انتقال دانش و تجربیات از طریق شرکت در کنفرانس‌ها و کارگاه‌های جهانی، عضویت در شبکه‌های حرفه‌ای حوزه مهارت، تدوین برنامه‌های آموزشی، انجام پروژه‌های تحقیقاتی بین‌المللی و کشف راه‌حل‌های نوآورانه برای توسعه مهارت‌ها و مشارکت در توسعه مؤسسات دانشگاهی مهارت‌افزایی و ایجاد اکوسیستم فناوری از جمله موارد تعریف شده در چارچوب شرح وظایف نظام آموزش فنی و حرفه‌ای است. سند مهارت‌آموزی سازمان فنی و حرفه‌ای ایران، «دیپلماسی مهارت» را صدور مهارت و فناوری در بستری سیاسی تعریف می‌کند. برگزاری نشست‌های بین‌المللی مجازی از سوی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور با برخی کشورها مانند مؤسسه توسعه کارآفرینی هند و آژانس توسعه مهارت روسیه، جزو اقدامات سال‌های اخیر بوده است.

این سیاست‌گذاری‌های مهارتی به‌منظور تقویت حضور کشور در عرصه‌های بین‌المللی پیش‌بینی شده و ابزار اصلی تحقق آن تدوین استانداردهای شغل و شایستگی در سطح بین‌المللی، مبادله نیروی انسانی ماهر و عضویت در سازمان‌های بین‌المللی است.

در همین رابطه دکتر «اصغر فیضی»، کارشناس آموزش فنی و حرفه‌ای در گفت‌وگو با «آتی‌نو» ضمن اشاره به چارچوب دیپلماسی مهارت در سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای، وضعیت تعاملات بین‌المللی این سازمان را در چند سطح دسته‌بندی می‌کند. به گفته او یکی از مهم‌ترین وظایف سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای ارتقای مهارت از طریق افزایش تعاملات و سیاست‌گذاری در راستای استانداردهای بین‌المللی است. در این زمینه ارتباط با سازمان‌های بین‌المللی همچون سازمان جهانی کار، واحد توسعه عمران سازمان ملل متحد و ارتباط با کشورهای اروپایی مانند آلمان مدنظر است. فیضی ادامه داد: «الگوهایی که امروز در سازمان فنی و حرفه‌ای به عنوان استانداردهای آموزش‌های مهارتی مورد استفاده قرار می‌گیرد، در نتیجه تعامل با نهادهای بین‌المللی به دست آمده است. مراکز طرح ۱۸ ماهه ایران و آلمان که تا چندی پیش هم فعال بودند و اکنون به دلایلی فعال نیستند نیز از پس چنین تعاملات بین‌المللی شکل گرفته بودند و آثار مثبتی در ارتقای سطح مهارت داشتند».

پیوستن به شبکه جهانی آموزش فنی و حرفه‌ای یونسکو (یونیسکو) در سال ۲۰۱۷ از دیگر اقدامات سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای در راستای دیپلماسی مهارت بود که مراکز تربیت مربی کشور را به یکی از مهم‌ترین شبکه‌های آموزش جهان متصل کرد. وظیفه نهادهای عضو شبکه جهانی یونیسکو، فراهم آوردن زمینه‌های همکاری در مورد آموزش فنی و حرفه‌ای در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی است که از طریق توسعه و تبادل دانش و ظرفیت‌سازی در حوزه آموزش انجام می‌شود. نهادهای عضو شبکه به‌عنوان نهادهای رابط دولت‌های عضو و شرکای ذی‌ربط ملی و منطقه‌ای در عرصه آموزش فنی و حرفه‌ای فعالیت می‌کنند. از دیگر اقدامات سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای جهت توسعه سطح دیپلماسی مهارت، شرکت در مسابقاتی است که به‌صورت دوره‌ای برگزار می‌شود. فیضی در این مورد توضیح داد: «ایران هر دو سال یک‌بار در مسابقات جهانی مهارت شرکت می‌کند و تاکنون توانسته در برخی حوزه‌ها نتایج خوبی کسب کند. مسابقات جهانی مهارت آوردگاهی است که کشورها خودشان را براساس استانداردهای جهانی محک می‌زنند. در کنار مسابقات جهانی مسابقات منطقه‌ای مثل مسابقات آسیایی یوآسیا برپا می‌شود که ایران در آن‌ها هم شرکت می‌کند. مسابقات مهارتی دوستانه بین کشورهای منطقه هم در دستور کار است که آخرین آن توسط مرکز تربیت مربی بین ۱۴ کشور و در گرگان برگزار شده است. در همین راستا برخی از کشورهای منطقه همچون عراق، افغانستان، کشورهای آفریقایی و سوریه به عنوان کشورهای هدف مابرای ارائه خدمات آموزشی قرار دارند.»

به‌عنوان بازوی آموزشی (ILO) عمل می‌کند و بر ترویج کار شایسته برای همه از طریق آموزش و ظرفیت‌سازی تمرکز دارد.

به بهبود وجهه ایران در مجامع بین‌المللی و تقویت روابط دیپلماتیک در حوزه‌های کار و آموزش منجر شود. مزیت‌های مورد نظر در این زمینه را می‌توان این‌گونه دسته‌بندی کرد:

- تأثیر بر توسعه سیاست‌ها و برنامه‌ها: عضویت در هیأت‌مدیره مرکز آموزش بین‌المللی (ILO) به ایران فرصت می‌دهد تا در فرایندهای تصمیم‌گیری شکل‌دهنده برنامه‌ها و سیاست‌های آموزشی (ITCILO)، شرکت داشته باشد. این امر شناسایی موضوعات و اولویت‌های مرتبط با بازار کار را برای ایران تسهیل می‌کند.

- دسترسی به آموزش و منابع: ایران به‌عنوان یک عضو هیأت‌مدیره می‌تواند به منابع آموزشی، تحقیقاتی و کمک‌های فنی فراوانی که توسط (ITCILO) ارائه شده، دسترسی یابد. چنین امکانی جهت ارتقای ظرفیت نهادهای متخصصان ایرانی درگیر در کار و سیاست‌گذاری اجتماعی مفید واقع می‌شود.

- شبکه‌سازی و همکاری: عضویت در هیأت‌مدیره، به شبکه‌سازی و همکاری با سایر کشورهای عضو، سازمان‌های بین‌المللی و کارشناسان در زمینه کار و اشتغال منتهی می‌شود. این می‌تواند مشارکت‌ها و ابتکارات مشترکی به نفع بازار کار ایران در پی داشته باشد. افزایش اعتبار و شهرت: عضویت در هیأت‌مدیره (ITCILO) باعث دیده شدن و شهرت ایران در جامعه بین‌المللی کارگری می‌شود. این نشان‌دهنده تعهد ایران به ترویج کار شایسته و عدالت اجتماعی است که می‌تواند حمایت و همکاری بین‌المللی را جلب کند.

در یک جمع‌بندی کلی، مرکز آموزش بین‌المللی (ILO) در تئورین، از طریق آموزش جامع و فعالیت‌های ظرفیت‌سازی، نقش مهمی در پیشبرد مأموریت (ILO) ایفا می‌کند. به همین جهت، عضویت ایران در هیأت‌مدیره این مرکز نکات مثبت قابل‌توجهی از جمله تأثیر بر سیاست‌گذاری، دسترسی به منابع ارزشمند و فرصت‌های همکاری بین‌المللی را به همراه دارد.

مزایای عضویت ایران در هیأت‌مدیره (ITCILO) اواسط تیرماه سال ۱۴۰۳ وزارت تعاون، کار و رفاه

اجتماعی اعلام کرد که ایران به عضویت هیأت‌مدیره مرکز آموزش بین‌المللی (ILO) در تئورین ایتالیا درآمده است. انتخاب ایران به‌عنوان عضو هیأت‌مدیره این مرکز معتبر بین‌المللی از جهات مختلفی حائز اهمیت است. این انتخاب موقعیت ایران را به عنوان یک بازیگر مهم در منطقه خاورمیانه در حوزه آموزش و توسعه نیروی کار تقویت می‌کند. همچنین، ایران فرصت دارد تجربیات خود را در زمینه آموزش و اشتغال با سایر کشورها به اشتراک گذاشته و از تجارب بین‌المللی بهره‌مند شود.

حضور در هیأت‌مدیره مرکز مذکور به ایران امکان می‌دهد تا در تصمیم‌گیری‌های کلان مرکز و سیاست‌گذاری‌های آموزشی در سطح بین‌المللی نقش فعال‌تری ایفا کند. این انتخاب می‌تواند

آموزش، راهکار ILO برای حمایت از کشورهای در حال توسعه

نه‌تنها توانایی‌های فردی و اشتغال‌پذیری را افزایش می‌دهد، بلکه به رشد اقتصادی ملی و ثبات اجتماعی نیز یاری می‌رساند. در همین راستا (ILO)، از طریق ابتکارات مختلف و بازوی آموزشی خود یعنی مرکز آموزش بین‌المللی (ITCILO) در تئورین ایتالیا، نقشی محوری در این حوزه ایفا می‌کند.

سیاست‌ها و سیستم‌های توسعه مهارت‌های ملی فراگیر و پایدار تمرکز دارد.

برنامه‌های آموزشی کار شایسته: (DWCPs) سازمان بین‌المللی کار (DWCP)‌ها را با همکاری کشورهای عضو برای رسیدگی به اولویت‌های ملی خاص مرتبط با اشتغال، حمایت اجتماعی، حقوق کارگران و گفت‌وگوی اجتماعی توسعه می‌دهد. آموزش اغلب در زمره اجزای کلیدی این برنامه‌هاست.

مشارکت‌های دولتی و خصوصی (ILO): مشارکت بین دولت‌ها، بخش خصوصی و مؤسسات آموزشی را برای ایجاد سیستم‌های آموزشی مؤثرتر و پایدارتر تقویت می‌کند. این مشارکت‌ها می‌تواند افزایش منابع و تخصص بیشتر را در پی داشته باشند.

برنامه‌های اشتغال جوانان: با شناخت جمعیت چشمگیر جوانان در بسیاری از کشورهای در حال توسعه، سازمان بین‌المللی کار تأکید زیادی بر طرح‌های اشتغال جوانان دارد. هدف این برنامه‌ها ارائه مهارت‌ها و فرصت‌های لازم برای جوانان برای ورود به بازار کار و تضمین کار شایسته است.

(ITCILO) و نقش آن در آموزش

مرکز آموزش بین‌المللی (ILO) ITCILO در تئورین بازوی آموزشی اولیه (ILO) است. (ITCILO) که در سال ۱۹۶۴ تأسیس شده، به‌عنوان یک مرکز تعالی برای آموزش، یادگیری و توسعه ظرفیت در زمینه کار و اشتغال عمل می‌کند. این نقش مهمی در تبدیل سیاست‌ها و استانداردهای (ILO) به برنامه‌های آموزشی عملی ایفا می‌کند که به نفع کشورهای عضو، به‌ویژه کشورهای در حال توسعه است.

فعالیت‌های (ITCILO)

برنامه‌ها و کارگاه‌های آموزشی (ITCILO): طیف گسترده‌ای از برنامه‌ها و کارگاه‌های آموزشی را در مورد جنبه‌های مختلف کار و اشتغال، از جمله استانداردهای کار، سیاست‌های جامع خود و کار (ITCILO) از توسعه سیستم‌های آموزشی مؤثر در سراسر جهان با تمرکز ویژه بر نیازهای کشورهای در حال توسعه حمایت به عمل می‌آورد. (ILO) با پرداختن به چالش‌ها و استفاده از فرصت‌ها در آموزش و مهارت‌ها، به ایجاد دنیای کاری فراگیرتر، برابرتر و مرفه‌تر کمک می‌کند.

مرکز آموزش سازمان بین‌المللی کار (ITCILO) واقع در تئورین ایتالیا، یک مؤسسه کلیدی وابسته به سازمان جهانی کار (ILO) است. این مرکز که در سال ۱۹۶۴ تأسیس شد،

آموزشی آنلاین را ترتیب داده و منابع خود را برای شرکت‌کنندگان در سراسر جهان در دسترس فراهم می‌آورد.

بازوهای آموزشی سازمان بین‌المللی کار

علاوه بر مرکز یادشده، (ILO) با مؤسسات آموزشی مختلف منطقه‌ای و ملی برای گسترش تلاش‌های آموزشی و ظرفیت‌سازی خود همکاری می‌کند. برخی از این موارد همچون مرکز آموزش بین‌المللی (ILO) در برزیل که بر آموزش‌های مرتبط با نیروی کار در آمریکای لاتین و کارائیب تمرکز دارد، مراکز آموزش منطقه‌ای که برنامه‌های آموزشی متناسب با نیازهای خاص مناطق خود را اجرا می‌کنند، مانند دفتر منطقه‌ای (ILO) برای آسیا و اقیانوسیه در بانکوک و دفتر منطقه‌ای (ILO) برای آفریقا و نیز مؤسسات آموزشی ملی (ILO) که برای ارائه برنامه‌ها و دوره‌های آموزشی تخصصی در مورد مسائل کار و اشتغال به همکاری با یکدیگر می‌پردازند.

مرکز آموزش سازمان بین‌المللی کار (ITCILO) واقع در تئورین ایتالیا، یک مؤسسه کلیدی وابسته به سازمان جهانی کار (ILO) است. این مرکز که در سال ۱۹۶۴ تأسیس شد،

(ITCILO) با مأموریت از طرف (ILO) در ارتقای عدالت اجتماعی، حقوق بشر و کار به رسمیت شناخته شده بین‌المللی کمک می‌کند. به‌عنوان یک نهاد فرعی سازمان بین‌المللی کار، مرکز فوق‌تحت سیاست‌ها و دستورالعمل‌های (ILO) اداره می‌شود. این سازمان از نزدیک با بخش‌های مختلف (ILO) همکاری دارد و از تخصص و منابع آن‌ها برای توسعه و ارائه برنامه‌های آموزشی با کیفیت بالا بهره‌می‌برد.

(ITCILO) طیف گسترده‌ای از فعالیت‌ها را با هدف افزایش دانش و مهارت افراد و مؤسسات درگیر در حوزه کار انجام می‌دهد. این فعالیت‌ها عبارتند از: برنامه‌های آموزشی: مرکز آموزش سازمان جهانی کار انواع برنامه‌های آموزشی، کارگاه‌ها و سمینارها را در مورد موضوعاتی مانند استانداردهای کار، سیاست‌های اشتغال، حفاظت اجتماعی و بهداشت و ایمنی محل کار ارائه می‌دهد. برنامه‌های مذکور برای مقامات دولتی، کارفرمایان، نمایندگان کارگران و سایر ذی‌نفعان طراحی شده است.

ظرفیت‌سازی: تمرکز مرکز بر روی تقویت ظرفیت وزارتخانه‌های کار، سازمان‌های کارفرمایی، اتحادیه‌های کارگری و سایر نهادهای برای اجرای سیاست‌ها و شیوه‌های کار نهاده شده است. تحقیق و توسعه: (ITCILO) این مرکز تحقیقاتی را در مورد مسائل نوظهور نیروی کار انجام و روش‌ها و آموزش‌خلاقانه را توسعه می‌دهد. تحقیقات به توسعه برنامه‌ها و سیاست‌های آموزشی جدید یاری می‌رساند.

کمک فنی: طراحی و اجرای پروژه‌ها و برنامه‌های مرتبط با نیروی کار از جمله فعالیت‌های این شرکت در جهت کمک به کشورها و سازمان‌های عضو محسوب می‌شود.

آموزش الکترونیکی و آنلاین: برای دستیابی به مخاطبان گسترده‌تر، (ITCILO) دوره‌های آموزش الکترونیکی و ماژول‌های

برنامه کار شایسته (ILO) که هدف آن ایجاد فرصت‌هایی برای همه افراد جهت به دست آوردن کار شایسته و سازنده در شرایط آزادی، برابری، امنیت و کرامت انسانی است، ذاتاً بر سیستم‌های آموزشی مؤثر اتکا دارد. این سیستم‌ها برای آماده‌سازی کارگران برای تقاضاهای در حال تحول بازار کار و حصول اطمینان از برخورداری از مهارت‌های لازم برای انطباق با تغییرات ناشی از پیشرفت فناوری، جهانی‌سازی و تغییرات احتمالی پیش‌آمده در ساختارهای اقتصادی، حیاتی هستند.

تلاش‌های (ILO) در آموزش چندوجهی و شامل موارد زیر است: ۱- آموزش حرفه‌ای (VET): (ILO) از توسعه سیستم‌های آموزش حرفه‌ای مؤثر حمایت می‌کند. برنامه‌های (VET) برای تجهیز افراد به مهارت‌ها و دانش فنی مورد نیاز برای مشاغل خاص طراحی شده‌اند. آن‌ها همچنین بر اهمیت یادگیری مادام‌العمر جهت ارتقای مستمر مهارت‌ها در پاسخ به نیازهای شغلی در حال تغییر تأکید دارند.

۲- توسعه مهارت‌ها (ILO): بر شناسایی و پر کردن شکاف‌های مهارتی در بازار کار متمرکز می‌شود. این شامل همکاری با دولت‌ها، کارفرمایان و سازمان‌های کارگری برای طراحی و اجرای برنامه‌های آموزشی است که نیازهای فعلی و آینده را برطرف می‌کند.

۳- ظرفیت‌سازی: فراتر از آموزش‌های فردی، (ILO) روی ایجاد ظرفیت نهادهای دخیل در آموزش و پرورش نیز کار می‌کند. این مهم از طریق تقویت قابلیت‌های وزارت کار، مؤسسات و مدارس آموزش فنی و حرفه‌ای و سایر ارگان‌های مرتبط برای طراحی، ارائه و مدیریت برنامه‌های آموزشی عملی می‌شود.

۴- مشاوره سیاست و کمک فنی (ILO): این نهاد مشاوره سیاستی و کمک‌های فنی را به کشورهای عضو ارائه می‌دهد تا به آن‌ها کمک کند استراتژی‌های توسعه مهارت‌های ملی را توسعه دهند و اجرا کنند. برنامه فوق شامل ایجاد چارچوب‌هایی تضمین‌کننده هم‌سویی آموزش با نیازهای بازار است.

۵- تحقیق و به اشتراک‌گذاری دانش (ILO): تحقیقاتی را در مورد روندهای بازار کار، نیازهای مهارتی و شیوه‌های آموزشی مؤثر انجام می‌دهد. همچنین نقش تسهیل‌گری به اشتراک‌گذاری دانش و تجربیات بین کشورها و مؤسسات را بر عهده دارد.

جایگاه کشورهای در حال توسعه در آموزش و مهارت‌آموزی

کشورهای در حال توسعه با چالش‌ها و فرصت‌های منحصر به فردی در حوزه آموزش و مهارت‌آموزی روبه‌رو هستند. در